

Izhaja
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št. 6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 11.

Ljubljana, 22. novembra 1926.

Leto VI.

Naš podpredsednik
† Franc Ksav. Staré.

Uspeh vsake organizacije je odvisen v veliki meri od voditeljev in posameznih funkcionarjev dotičnega društva. Naša organizacija ima med vsemi gotovo skoro najtežje stališče in najhujši boj, ker je število nasprotnikov nasproti nam zelo močno. Iz tega razloga je tudi v našem društvu težko dobiti moč, ki bi bili pripravljeni vstopiti na čelo društva, katero ima malo prijateljev, veliko sovražnikov, tudi malo priznanj, a zato trd boj na vse strani in to ne v zadnji vrsti z raznimi oblastmi.

Tudi Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je imelo v odboru dolgoletnega odbornika in dosedanjega podpredsednika, ki ga moramo šteti med najbolj požrtvovalne člane in delavne voditelje našega društva. Na žalost pa smo v zadnjem letu opazovali, da moč nima več tistega trdnega zdravja in da mu ni dano več nastopati s tistim mladeniškim ognjem, ki je bilo lastno morebiti samo njemu. Bolehal je dalj časa, a da bo ločitev prišla tako hitro in naglo, tega se nismo nadejali. Zato je njegova ločitev od nas prišla nepričakovano in mnogo prekmalu.

Dne 14. oktobra 1926 je v svoji hiši v Ljubljani, Tavčarjeva ul. št. 12 po daljši boleznì umrl

g. Franc Ksav. Staré,

slik. mojster in hišni posestnik v Ljubljani.

Pokojnik je bil eden najmarljivejših članov našega društva, celo vrsto let njegov odbornik in zadnja leta tudi podpredsednik. On se ni samo vestno udeleževal odborov sej, ampak tudi ob raznih deputacijah na merodajnih mestih, kakor tudi član stanovanjskega razsodišča z vso njemu lastno energijo zastopal interese hišnih posestnikov. Kako draščno je šibal na naših shodih krivice, ki jih jim prizadevajo najemniki in stanovanjski zakoni, je še vsem našim društvnikom v spominu. Pridobil si je pa za naše društvo še posebno zaslugo s tem, da mu je ob izrednih potrebah radovoljno priskočil na pomoč ter pri svojih prijateljih nabral denarnih prispevkov in tako omogočil marsikatero važno akcijo.

Veličastnega pogreba se je udeležilo razven velikega števila njegovih prijateljev iz vseh vrst našega občinstva, zlasti tudi odbor našega društva, ki je položil tudi venec na njegovo krsto.

Društvo hišnih posestnikov bode tega izredno požrtvovalnega svojega člana in odbornika še dolgo zelo pogrešalo in mu ohranilo dolgo trajen spomin.

Njegovo ostalo ženo pa naj tolaži zavest, da je ta vdarec tudi za nas vse težak in da vsi posestniki sočustvujemo z njo. Njegovo delo in trud pa ne bo ostal brez uspeha in sadu. Slava spominu našega dobrega, a neustrašenega Franceta Staré!

Novi stanovanjski zakon.

V vseh naših stanovanjskih zakonih je vlada predvidevala razne načine in ukrepe, kako bi se preskrbela nova stanovanja, pri tem pa bi država sama nič ali prav malo žrtvovala. Kakor v prejšnjih zakonih, tako se tudi v zadnjem ni izvršila niti ena točka predpisov za pridobitev novih stanovanj. Ko je prišel potekati rok veljavnosti prejšnjega stanovanjskega zakona, je vlada zopet segala po starem pripomočku in navadi ter stavila predlog za podaljšanje stanovanjskega zakona. Radi tega je minister socialne politike že meseca junija predložil skupščini dopolnitve k stanovanjskemu zakonu, katere so vsaj v načrtu imele namen stanovanjsko vprašanje v najkrajšem času likvidirati.

Vedeli smo vnaprej, da vlada na podlagi raznih poročil ne bo dovolila, da bi 1. novembra letos na en mah prenehala vsaka zaščita najemnikov, temveč, da bo določila za to neko, če tudi kratko prehodno dobo, po kateri bi potem nastopila popolna prostost pri razpolaganju stanovanj. Med tem, ko se narodni poslanci navadno zelo malo brigajo za razne vladne predloge, pa so pri vladnem načrtu o spremembi stanovanjskega zakona našli kar naenkrat veliko nevarnost za svoje volilce, ker s tem zakonom bo baje omejena po njih mnenju njih eksistenca.

Brez tehtnega vzroka so zahtevali poslanci opozicije, da se ministrov predlog odkloni in podaljša enostavno stari stanovanjski zakon za več let. Proti predloženemu načrtu so najbolj nastopili poslanci SDS stranke in seveda tudi poslanci Jugoslovskega kluba. Res bi bilo dobro javnosti vedeti, s kako vnemo so zagovarjali podaljšanje nespremenjenega stanovanjskega zakona poslanci samostojne demokratske stranke in to oba hrvatska poslanca te stranke, ki sta bila v odseku za izdelavo vladnega načrta o stanovanjskem zakonu.

Poslanec ljudske stranke gg. Vesentjak in Žebot sta se udeležila celo zborovanj najemnikov v Mariboru in ravno tako tudi poslanec dr. Pivko ter so vsi nastopili za zahteve najemnikov, kar pomeni delati proti našim interesom. Poslanec Žebot je celo hišni posestnik in bil odbornik društva hišnih posestnikov v Mariboru. Na nekem shodu je opravičeval celo ministra n. r. g. dr. Kulovca, da ni res, da bi bil pozdravil naš kongres v Ljubljani. To njegovo izjavo jemljemo na znanje in jo hočemo prilično upoštevati. Če ne preje, pa vsaj pri prvih volitvah, ko bodo zopet hoteli imeti glasove posestnikov in jim pri tem obečali vse mogoče pridobitve. Pa mislijo si najbrže: Pri volitvah vse obljubiti, potem pa ničesar doseči, kar v polni meri velja za večino naših slovenskih poslancev. O tem žalostnem poglavju bomo še govorili.

Ravno poslancem opozicije se imamo zahvaliti, da skupščina ni zamogla vže meseca junija odobriti vladnega načrta o spremembah stanovanjskega zakona. Njih namen je bil, da najemniki pridobijo časa za

agitacijo proti nameravanemu stanovanjskemu zakonu v jesenskem zasedanju Narodne skupščine. To se je faktično tudi zgodilo, ko se je na predlog nekega radičevskega poslanca debata o stanovanjskem zakonu preložila do jeseni. Najemniki so na to začeli s shodi, agitacijo proti vladnemu načrtu in hoteli prejšnji zakon še poslabšati in odrekli vsake nove olajšave posestnikom.

Tudi mi nismo počivali, kar je naravno in vsako novo zahtevo najemnikov s stvarnimi argumenti izpodnesli. Zopet so bili nekateri poslanci popolnoma na strani najemnikov, a vladna večina je vztrajala pri ministrovem predlogu. Z zakonom nikakor nismo zadovoljni, vendar se pri danih razmerah ni dalo več doseči. Hišni posestniki pa naj pomislijo, kaj bi bil stanovanjski zakon, če naša organizacija ne bi bila delala in kak stanovanjski zakon bi se izdelal, če bi prišla sedanja opozicija na vlado. Nekateri poslanci radičeve stranke so sicer skušali zakon precej poslabšati, toda radikalna stranka jih je v glavnih točkah odbila.

Največ smo dosegli z novimi spremembami v tem, da stanovanjski zakon velja zaključno do 1. novembra 1927, s katerim dnevom preneha vsaka zaščita. To je izrecno navedeno v členu 1. in niti vlada ne more tega zakona podaljšati s kakim navadnim pooblastilom, temveč bi morala Skupščina sedanji zakon razveljaviti in napraviti popolnoma novi zakon. Velika je bila nevarnost za nas, da se bo predlagani termin veljavnosti zakona raztegnil vsaj za pol leta, kar smo preprečili.

V členu 6. predlagamo predvojno najemnino v dinarjih se je opustilo in priznalo samo 8-kratno povišanje za stanovanje s 4. sobami. Pri vseh najemninah pa velja v prvi vrsti prosti sporazum med posestnikom in najemnikom. V tem členu pa je nadalje važno, da se je število zaščiteneh najemnikov precej skrajšalo. V prvi vrsti niso več zaščiteni trgovci in obrtniki, četudi nimajo nobenega pomočnika ali vajenca. Nadalje niso več zaščiteni uradniki in nameščenci večjih industrijskih podjetij; zaščiteni tudi niso bančni uradniki in uradniki drugih denarnih zavodov, ne glede na velikost njih plače. Nezaščiteni so tudi vsi zasebni uradniki ne glede na višino plače. Pomočniki, nameščenci trgovskih in manjših industrijskih podjetij so pa zaščiteni samo takrat, če ne presega skupni mesečni zaslužek vseh članov dotične rodbine, ki stanuje v skupnem stanovanju, 3000 Din. Ravno tako so zaščiteni vsi fizični delavci, če ne presega skupni mesečni zaslužek vseh članov skupne rodbine 3000 Din, ki so v skupnem stanovanju.

Občinski uradniki in uslužbenci in drugih samoupravnih oblastev so zaščiteni samo takrat, če ne presegajo mesečni skupni dohodki cele družine v istem stanovanju čez 3500 Din.

Državni uradniki so naravno zopet zaščiteni, ker je ravno radi njih država zopet podaljšala stan. zakon. Toda tudi pri njih je izjema in sicer takrat, če imajo druge stalne in letne dohodke, kateri znesek

presega letno 36.000 Din. Ako ima kak državni uslužbenec ženo in otroke, ki se v raznih službah in znašajo dohodki vseh teh oseb posebej 36.000 Din na leto ali če ima državni uslužbenec sam dohodke v tej višini, potem tudi taki državni uslužbenec ne uživajo ugodnosti stan. zakona. Napačna pa je razlaga, da mora dotični najemnik imeti sam take postranske dohodke preko 36.000 Din.

Nova pridobitev v zakonu je, da se stanovanj z več kakor 4 sobami ne sme več dodeljevati, temveč hišni gospodar lahko sam razpolaga s takim stanovanjem. V tem oziru je popolnoma napačno postopanje ljubljanskega, kakor tudi drugih stanovanjskih sodišč prve stopnje, ko so stanovanja s 5 sobami dodelili na ta način, da je eden najemnik dobil 4 sobe, peto sobo pa zopet drugi najemnik. Torej mesto enega najemnika, naj hišni gospodar dobi kar dva najemnika. Kako bodo ti uredili potem glede vodovoda, stranišča itd., zato se stanovanjsko sodišče ne zmeni in vse to naj se zvrši zoper voljo hišnega lastnika. Pa saj smo v naprej vedeli! Vsako točko bodo naši sodniki gotovo tako razlagali, da bo na škodo hišnim posestnikom in proti duhu dotičnega določila. Upamo, da bo višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu zavzelo nasprotno in popolnoma pravilno stališče in razveljavilo dotične dodelitve. Sicer pa hišni gospodar takim najemnikom poviša visoko najemnino in če je ne sprejmejo, jim lahko že sedaj stanovanje odpove za 1. november 1927.

Premeščeni uradniki imajo pravico v dotičnem prebivališču do stanovanja še 6 mesecev, ki so bili razrešeni svojih dotičnih dolžnosti. S tem se bo marsikatero stanovanje pravočasno izpraznilo in napravilo konec vsem zvižam, ki so se v tem pogledu vršile.

Popolnoma brez smisla pa je člen 4, da mora vsak najemnik v stari zgradbi, ki spada pod omejitve, dotično stanovanje zapustiti v 3 mesecih in se preseliti v svojo hišo. Hišni posestniki kakor najemniki morajo do 1. decembra t. l. prijaviti stanovanjskem sodišču prve stopnje, če imajo najemnike, ki imajo lastne hiše. Upamo pa, da stanovanjska sodišča ne bodo izvajala tega za naše kraje in razmere popolnoma neprikladnega določila.

Nova pridobitev pa je, da oni mali posestniki, ki imajo že dano na prosto razpolago eno stanovanje, dobe potem predloga pri rednem sodišču še oprostitev od omejitve tudi drugega stanovanja, ako nimajo mesečnih dohodkov več nego 2000 Din.

Po dolgoletnem hudem boju smo končno posestniki dobili v čl. 8 določilo, da od 1. maja 1927 z izpraznjenim stanovanjem prosto razpolagamo. Nejasno pa je določilo, v koliko pridejo v poštev po tem času še državni uradniki, ki so premeščeni po službeni potrebi od 1. maja do 1. novembra 1927. Toda v poštev pridejo samo državni uradniki, ne pa tudi drugi nameščenci in tudi državni uradniki samo takrat, če se jih premesti po službeni potrebi po 1. maju 1927. Vsi oni državni nameščenci in uradniki, ki so že sedaj premeščeni, a nimajo še stanovanja, so 1. maja 1927 izključeni od dodelitve in bodo dobili stanovanja samo takrat, če jih bo hišni gospodar prostovoljno sprejel.

Med vsemi novimi določili pa je najvažnejši čl. 9, da imajo hišni gospodarji pravico do dne 1. oktobra 1927 odpovedati vsem takim najemnikom, s katerim se hišni lastnik ni pogodil za najemnino od dne 1. novembra 1927. Kje se te odpovedi vrše in kako jih je napraviti, o tem bomo poročali prihodnjic.

To so najbistvenejša določila sprememb novega stanovanjskega zakona, ki vsekakor pomenijo likvidacijo in prenehanje stanovanjske zaščite. Vše danes opozarjamo vse hišne posestnike, da se bodo strogo držali naših navodil in pri poviša-

nju najemnin ne bodo šli nikakor preko dopustne meje, ki jo bo določila naša organizacija. Na nas samih je sedaj, da pokažemo vladi, kakor tudi vsem najetim in nenaetim demagogom, da ni potreba prav nobene stanovanjske zaščite in da bo s prenehanjem teh izjemnih zakonov naenkrat na razpolago več stanovanj. Seveda se bodo morali marsikateri najemniki v svojih zahtevah omejiti in se izbrati svojim dohodkom primerno stanovanje, pri tem pa tudi malo popustiti v svoji preširnosti in mogočnosti napram svojim stanodajalcem.

Ravno tako smo pa prepričani, da se nobena naša vlada ne bo več odločila pod kako pretvezo stanovanjski zakon obnoviti. Dolžnost hišnih posestnikov pa je, da se še tesneje oklenejo naše organizacije, ki bo vedno čuječa in znala preprečiti, če bi pri spremembi sedanje vlade kaka politična stranka imela zopet veselje posestnikom jemati pravice, ogrozati njih existenco in lastnino.

Skupna delavnost srednjeevropskih hišnih posestnikov.

Kongres »Svojine« v Ljubljani dne 7. in 8. septembra 1926, kakor tudi zadnje zborovanje nemško-avstrijskih posestnikov v Grazu v času od 7. do 10. oktobra 1926 je doneslo hišnim posestnikom velik taktni uspeh. Naša dolžnost je, da hišne posestnike seznanimo o najnovejši akciji v zaščito naše lastnine in razširitev naše organizacije v vsej srednji Evropi. Najbolj nas veseli to, da je bil temelj za to važno skupno delavnost položen ravno na našem kongresu v Ljubljani in da je torej naše mesto ono, od koder se je razširila misel po potrebi večje skupnosti vseh hišnih posestnikov v Evropi.

Vsi posestniki čutimo, da naša stvar ne napreduje tako hitro, kakor bi mi hoteli, da pa v drugih državah hišni posestniki čutijo boj za svoj stan še težje, kakor pri nas. Največji nasprotniki hišnih posestnikov sta dve internacionali, druga in tretja, t. j. boljševizem. Razni politični demagogi skušajo na razne načine prebiti kapitalistične fronte in ko so končno uvideli, da so hišni posestniki ona fronta, ki bi se jo dalo najlažje predreti so vso svojo borbo namerili proti njim. Politika nasproti hišnim posestnikom se je pokazala kot izvrstno sredstvo, da se kapitalistične stranke med seboj razbijejo, razprše in da se ručeći politikarji ojačajo na račun meščanskih strank, kakor se je to zgodilo na Dunaju, kjer hoče socijaldemokratska večina pokupiti vse hiše za bagteljne svote.

Ta mednarodna zveza, ki je iz demagoških razlogov pridobila na svojo stran tudi razne državne uprave in deloma tudi razne meščanske stranke, ki so napravile potem razne stan. zakone, kateri pa so bili najboljše sredstvo za boljševizovanje cele Evrope, je dovedlo male hišne posestnike do tega, da so pričeli misliti tudi za svojo mednarodno organizacijo.

Prvi korak v tem pogledu je bil, da smo leta 1924 pristopili k »Union internationale de la propriete batie u Parizu«, katera je bila osnovana po vojni v Parizu in v kateri so zastopane danes zveze iz 42 držav vsega sveta. Toda ta organizacija je pokazala, da je treba še ožjo organizacijo v srednji Evropi, ki se bo v prvi vrsti borila proti komunistom za svojo lastnino.

Medtem je situacija postala najkritičnejša za hišne posestnike v Srednji Evropi, kjer je infiltracija boljševističnih idej po neposrednem udarcu ruskega boljševizma najmočnejša in ker so srednje evropske države izdajale najstrožje stan. zakone, kar pomeni najboljše sredstvo za boljševiziranje javnega mnjenja in najširših slojev v državi.

To razpoloženje je dobilo izraza prvič na kongresu »Svojine« dne 7. in 8. septembra v Ljubljani, kjer se je povodom

predhodnje konference z delgati avstrijskih posestnikov, posebno z agilnim dr. Trnkom iz Dunaja sprejela med drugimi resolucija: da zavaruje hišne in zemljiške posestnike pred nadaljnjimi atentati na njih privatne lastnino, pozivlja kongres vse posestnike držav v srednji Evropi, da v okvirju obstoječe internacionalne zveze v Parizu ustanovijo permanentno delovno enoto, ki ji bode namen, da se z internacionalno pomočjo postavi nasproti velikemu valu komunističnih idej, ki se širijo od vzhoda.

Veliko zadovoljstvo nam je, da je seme, ki smo ga položili v naši državi na kongresu v Ljubljani, v kratkem tako lepo vzklilo, da zamoremo od njega v kratkem pričakovati lepega ploda.

Radi tega nismo nikakor zamogli opustiti, da ne bi na zborovanju avstrijskih hišnih posestnikov v času od 7. do 10. oktobra 1926 v Grazu ne nadaljevali v Ljubljani pričete delo. Radi tega so odšli na ta kongres iz naše države: g. Juraj pl. Čačkovič, častni predsednik našega Glavnega Saveza; prvi podpredsednik Glavn. Saveza Ivan Frelih iz Ljubljane in dr. Ivo Pilar, odbornik tega Saveza in pravni zastopnik zagrebške organizacije ter dr. Šafer iz Zagreba kot reprezentant za zidanje malih stanovanj.

V Grazu smo se takoj sestali zastopniki iz tujih držav in vzeli v pretres ljubljansko resolucijo. Glavni referat o tem je imel odvetnik dr. Kohlmann iz Dresden-a, nadalje dr. Frank iz Berlina kot zastopnik Pruske zveze; A. Kaulfers iz Reichenberga kot zastopnik Čehoslovaške in dr. Trnka iz Dunaja kot zastopnik Nemško-avstrijskih posestnikov.

Ta konferenca pretresla je temeljno idejo ustanovitve ene skupne delovnosti vseh organizacij hišnih posestnikov v srednji Evropi, odobrila in sprejela smernice za delo, odredila svoje odnose napram veliki Union internationale (itd.) v Parizu, sklenivši, da hoče še v nadalje brezpogojno ostati v okvirju te velike organizacije, jo v vsakem pogledu podpirati in z njo skupno delovati ter se je končno odredil delokrog nove organizacije za bližnjo prihodnost. O tem je izdan skupni komunik v nemškem jeziku, ki se v slovenščini glasi sledeče:

Ustanovitev skupne delavnosti vseh srednjeevropskih zvez društev hišnih in zemljiških posestnikov.

Dne 8. septembra 1926 sprejeta je bila na kongresu Glavnega Saveza SHS društev hišnih in zemljiških posestnikov resolucija, kakor smo jo spredaj priobčili. Na podlagi zaključka te resolucije se je vršila v Grazu v času od 7. do 10. oktobra 1926 konferenca, ki je pod pritiskom trajnega poslabšanja situacije privtne lastnine v Evropi ustanovilo internacionalno delavno skupno organizacijo, ki sedaj obstoji iz:

1. Centralne zveze nemških hišnih in zemljiških posestnikov (Zentralverband deutscher Haus und Grundbesitzervereine) zastopane po svojih dveh največjih zvezah, t. j. po pruski zvezi v Berlinu po gen. tajniku dr. Franku in iz Berlina in po zvezi saških hišnih in zemljiških posestnikov po predsedniku dr. Kohlmannu, odvetniku v Dresdenu.

2. Glavnega Saveza društev hišnih in zemljiških posestnikov države SHS, zastopane po častnem predsedniku pl. Čačkoviču, prvem podpredsedniku Ivanu Frelihu iz Ljubljane in odborniku dr. Ivo Pilarju iz Zagreba.

3. Državne zveze nemških hišnih posestnikov v Čehoslovaški, zastopane po dr. Marešu iz Ustja in A. Kaulfersu in Reichenbergu.

4. Državne zveze avstrijskih hišnih in zemljiških posestnikov na Dunaju, zastopane po predsedniku Moisslu iz Dunaja in podpredsedniku Schrattu iz Badna.

5. K tej skupni delovni zvezi sta nadalje pristopili zvezi hišnih posestnikov iz Švice in Poljskega.

Ta delovna skupnost ima nalogo, da vrši sledeče zadeve:

a) da medsebojno pravočasno informira člane o vsih važnih korakih udruženih zvez;

b) da vzajemno obvešča svoje člane o vseh vprašanih davčnega, kakor stanovanjskega prava, kakor tudi zaščite privatne lastnine ter da pri tem daje primerne nasvete;

c) da člani obvezno izmenjujejo svoje časopise, kakor tudi druge literarne izvode;

d) da skupno sodelujejo pri priredbah posameznih zvez;

e) da se medsebojno podpirajo v novinstvu (časopisju);

f) da vzajemno izveščajo o važnih zakonodajnih namerah in predlogih v posameznih državah;

g) da prireajo skupne izjave.

Navedeni zastopniki so ob enem imenovani za korespondujoče člane navedene delavne skupnosti, ki so tudi prevzeli izvršitev navedenih nalog za svoje Zveze. Kot središče za medsebojno dopisovanje je določen predsednik saksonskih hišnih in zemljiških posestnikov v Dresdenu.

Ta delovna skupnost stavila se je v dolžnost, da brez odloga pristopi k nadaljnji spopolnitvi te delovne skupnosti s pridobivanjem novih članov. Ta sklep se obenem naznani brezpogojno navedeni zvezi v Parizu.

Iz priobčenega delokroga se vidi, da je vse potrebno preskrbljeno, da se skupno delo ne bo moglo ovirati in da se bodo zamogle v redu vršiti dolžnosti. Stvar je postavljena na realno podlago, in posestniki smejo pričakovati, da se bo s solidarnim mednarodnim delom ojačila njih situacija. In to je v borbi z velikim internacionalnim neprijateljem edina garancija za uspeh v borbi. Kot dober znak za nadaljnost še omenimo, da so že češke in madžarske zveze objavile, da pristopijo k tej zvezi. To smo priobčili radi tega obširneje, da naši člani vidijo kako naša organizacija stremi v teh težkih časih, da zmaga naša pravična stvar.

Spremembe stanovanj. zakona.

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

prolašamo in objavljamo vsem in vsakomur, da je sklenila narodna skupščina kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v CXV. redni seji, ki jo je imela dne 19. oktobra 1926. v Beogradu, in da smo Mi potrdili in potrjujemo

Zakon

o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 15. maja 1925.*

ki se glasi:

Člen 1.

Prvi odstavek člena 1. zakona o stanovanjih z dne 15. maja 1925. se izpreminja ter se glasi:

Svobodno razpolaganje s stanovanji v starih zgradbah se omejuje z odredbami tega zakona zaključno za čas do dne 1. novembra 1927.

Člen 2.

V točki 7.) člena 2. v četrti vrsti se črtajo besede: »niti druge imovine niti«.

Točki 9.) se dodaj nov odstavek, ki se glasi:

* »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 27. oktobra 1926., št. 244. (LXI.—1926.) — Zakon o stanovanjih z dne 15. maja 1925. glej v Uradnem listu z dne 23. maja 1925., št. 161/46 in z dne 9. junija 1925., št. 178/52.

* Objavljen v Uradnem listu z dne 3. nov. 1926, št. 409/101.

Če dokaže dotični mali lastnik, ki mu je eno stanovanje po prednjem odstavku oproščeno, da nima skupnih mesečnih dohodkov več nego 2000 dinarjev, mu pristojno sodišče na njegovo zahtevo oprosti drugo stanovanje.

Člen 3.

Za točko 3.) člena 3., drugim odstavkom pod A., se dodaja namesto poslednjega odstavka nova točka 4.), ki se glasi:

4.) Za nove zgradbe se smatrajo tudi vse one zgradbe, za katerih gradnjo so uporabili lastniki posojilo za obnovo Beograda in katerega posojila vrednost ne znaša več nego četrtino sedanje vrednosti novosezidane zgradbe, če dokažejo, da so vrnili to posojilo omenjenemu odboru, preden stopi v veljavo ta zakon. Vrednost določijo strokovni izvedenci.

Člen 4.

Člen 6. se izpreminja ter se glasi:

Najemnik v starih zgradbah, ki spada pod omejitve, ne more biti, kdor ima hišo v istem prebivališču, bodisi na svoje ime, bodisi na ime svoje žene ali svojih otrok, ki stanujejo z njim skupaj.

Vsi taki najemniki in lastniki takih stanovanj v starih zgradbah, ki jih je ta zakon s svojo veljavo zatekel, morajo v enem mesecu od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, ta stanovanja prijaviti pristojnim stanovanjskim sodiščem prve stopnje, da se dodeli drugim osebam, zaščitenim s členom 12.; če tega ne store, se kaznujejo, in sicer: najemniki s 5000 dinarji, lastniki pa z 10.000 dinarji v korist fonda za zidanje malih stanovanj, in najemnika je treba izseliti.

Izselitev takega najemnika se izvrši obenem z izselitvijo najemnika v njegovi zgradbi, najkasneje pa v treh mesecih.

Člen 5.

Prvi odstavek točke b) člena 10. se izpreminja ter se glasi:

Ali je treba podreti staro zgradbo, da se sezida nova, ki mora imeti 50% stanovanjskih prostorov več nego stara zgradba, se mora ugotoviti edino in izključno s potrdilom pristojnega krajevnega oblastva, ki je pregledalo in odobrilo gradbene načrte.

Člen 6.

Člen 12. zakona se izpreminja ter se glasi:

Nikomur se ne sme dodeliti stanovanja, večje od štirih sob (med katere se ne štejejo kuhinja in druge pritlikline). Onim, ki že imajo večje število dodeljenih sob, odvzamejo stanovanjska sodišča na lastnikovo zahtevo sobe nad štiri ter jih dodeli drugim.

Če se najemnik glede najemnine ne pogodi z najemodajalcem in če gre za stanovanje z največ tremi sobami, je najemnina enaka osnovni ceni iz člena 11., pomnoženi s 6; če pa ima stanovanje štiri sobe, se pomnoži osnovna cena z 8, in sicer, ako so najemniki:

1. aktivni državni uradniki, častniki, podčastniki, služitelji in njih vdove in rodbine, izvzemši uradnike in častnike, ki so zdravniki, inženjerji, zobni zdravniki, veterinarji in arhitekti, ako imajo pravico do svobodne prakse; prav tako tudi oni državni uradniki, ki izvršujejo to prakso, dasi niso dobili pravice do nje;

2. upokojeanci, upokojenke, vdove upokojecev in njih rodbine, izvzemši upokojece, ki so odvetniki, in izvzemši upokojece: zdravnike, zobne zdravnike in arhitekte, ako izvršujejo prakso, ne glede na to, ali so dobili pravico do njenega izvrševanja ali ne;

3. duševni delavci (kakor: književniki in umetniki, slikarji, pesniki, gledališki igralci, časnikarji i dr.), če ne preseza skupni mesečni zaslužek vseh članov dotične rodbine, ki stanujejo v istem stanovanju, 3000 dinarjev na mesec;

4. aktivni duhovniki in upokojeni duhovniki priznanih ver in njih vdove in rodbine;

5. vojni invalidi in njih rodbine, če so slabega ekonomskega stanja;

6. vojne vdove in rodbine oseb, padlih, umrlih in onesposobljenih v vojni, ki so slabega ekonomskega stanja;

7. vsi fizični delavci (kakor tudi oni obrtniki, ki ne delajo na svoje ime in tudi nimajo svojih delavnic, nego delajo pri drugih ter žive ob mesečni plači in dnevnic), nadalje delavci vseh poslov in podjetij, vdove delavcev in njih rodbine, če ne preseza skupni mesečni zaslužek vseh članov dotične rodbine, ki stanujejo v istem stanovanju, 3000 dinarjev;

8. pomočniki in nameščenci trgovskih in manjših industrijskih podjetij (kolikor niso obseženi v predhodni točki tega člena), če ne preseza skupni mesečni zaslužek vseh članov dotične rodbine (v denarju), ki stanujejo v istem stanovanju, 3000 dinarjev;

9. uradniki, uslužbenci in služitelji samoupravnih oblastev (v mestih) in uradniki in nameščenci osrednjega urada za zavarovanje delavcev, njegovih okrožnih uradov in ekspozitur, če nimajo postranskega privatnega zaslužka, kolikor ne presežajo mesečni skupni dohodki vseh članov dotične rodbine, ki stanujejo v istem stanovanju, 3500 dinarjev.

Veikost mesečnih dohodkov ugotavlja stanovanjsko sodišče po svobodni oceni.

Osebe iz točke 1.) in 2.) tega člena, ki imajo razen zakonskih prejemkov druge stalne dohodke, katerih znesek preseza 36.000 dinarjev na leto, nimajo pravice, ukoriščati ugodnosti tega zakona.

Člen 7.

Člen 17. se izpreminja ter se glasi:

Premeščeni državni uradnik, uslužbenec ali služitelj izgubi v dotičnem prebivališču pravico do stanovanja v šestih mesecih, ko je bil razrešen svoje dotedanje dolžnosti.

Člen 8.

Dodeljevala se bodo stanovanja po gradbah tega zakona zaključno do dne 1. maja 1927. Odločbe o dodeljevanju, ki ne postnejo do tega dne izvršne, se ne smejo več izvrševati.

Izvezajo se državni uradniki, premeščeni po službeni potrebi v medčasu od dne 1. maja do dne 1. novembra 1927.

Člen 9.

Če se lastniki zgradb ne pogode za najemnino s svojimi najemniki, zaščitenimi s tem zakonom za čas od dne 1. novembra 1927. in nadalje, imajo pravico, do dne 1. oktobra 1927. odpovedati tem najemnikom najem po pristojnem izvršilnem oblastvu. Če se najemnik, ki mu je najem v tem roku po pristojnem oblastvu odpovedan, ne izseli dne 1. novembra 1927., ga izseli na najemodajalčevo zahtevo izvršilno oblastvo.

Člen 10.

Če bi ostalo katero izmed stanovanj v zgradbah, ki spadajo pod omejitve po tem zakonu, v času od dne 1. maja do dne 1. novembra 1927. prazno, morajo lastniki to prijaviti stanovanjskemu sodišču prve stopnje; če to sodišče tega stanovanja ne dodeli komu izmed uradnikov iz člena 6. v dveh mesecih po prijavi, sme lastnik svobodno razpolagati z njim.

Člen 11.

Vse odredbe zakona o stanovanjih z dne 15. maja 1925., ki nasprotujejo temu zakonu, so razveljavljene.

Člen 12.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi dne 1. novembra 1926.

Našemu ministru za socialno politiko priporočamo, naj razglasi ta zakon, vsem našim ministrom, naj skrbе za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj

postopajo po njem, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

V Topoli, dne 23. oktobra 1926.

Aleksander s. r.

Minister za socialno politiko:

M. Simonović s. r.

Videl in pritisnil državni pečat

čuvár državnega pečata

namestnik ministra pravde,

minister za socialno politiko:

M. Simonović s. r.

Predsednik ministrskega sveta:

Nik. T. Uzunović s. r.

(Podpisi ostalih ministrov.)

Anketa za zidanje hiš v Ljubljani.

Dne 6. novembra t. l. vršila se je v mestni posvetovalnici anketa za zidanje novih hiš v Ljubljani, ki jo je sklicala zveza stavbenih zadrug. Anketo je predsedoval predsednik te zveze g. Anton Kristan, ki je po pozdravu obširno razlagal, kako so druge države po vojni pričele skrbeti za odpravo stanovanjske bede in na kak način so posamezne države skušale rešiti to nepričakovano nastalo vprašanje. Pri tem je marsikaj povedal, ki je namenjeno proti hišnim posestnikom, ki se jih je smatralo za nekake kapitaliste, ki so živeli od hiše, kar pa je v redkih slučajih istina. Omenjal je, da so pred vojno stanovanjske hiše zidali večinoma kapitalisti, kar morebiti velja za velika mesta, kakor Dunaj, Berlin, nikakor pa ne za Ljubljano in druga mesta v Sloveniji, kjer so hiše zidali navadno obrtniki, uradniki ter drugi uslužbenci, ki so si prištedili malo gotovino, s katero so hoteli sebi in svojcem preskrbeti stalne domove. O kakih kapitalistih tu ne more biti govora in vidimo tukaj precej demagogije, naperjene proti sedanjim hišnim lastnikom. Ravno tako se ne moremo strinjati z njegovim izvajanjem, da nam morajo biti za vzgled Čehoslovaška in Dunaj, kjer so res mnogo zidali, ne pomislijo pa pri tem, da so s tem uničili tisoče in tisoče dosedanjih hišnih posestnikov in da ravno mestu Dunaju preti popoln gospodarski polom in neizogibna katastrofa ravno radi brezmišelnosti stanovanjske politike dunajskih socialdemokratov. Na Dunaju bo prišla gospodarska katastrofa, ki zna imeti nedogledne posledice za vso državo, kar utegne slabo vplivati tudi na sosedne države.

Njegovo mnenje je šlo za tem, da mora v prvi vrsti skrbeti za stanovanje mestna občina in država, ki naj podpira stavbene zadrug, da se na ta način pride do stanovanj in odpravi stanovanjska beda. Pri tem je predlagal vpeljavo novega stanovanjskega davka, ki bi pomenilo hudo obremenitev vseh slojev in največji meri pa seveda hišne posestnike. Izdale naj bi se prisilno nekake obligacije in sicer za najmanjše stanovanje v znesku Din 250.—. Ta njegov načrt odločno odklanjamo, kar so storili tudi večinoma drugi govorniki na imenovani anketi.

Anketa je bila zelo dobro obiskana in so bile zastopane vse prizadete stavbene zadrug in ljubljanske gospodarske organizacije. Dobro je povedal navzoči g. Puc, da naj se odpravi takoj stanovanjski zakon, potem pa bo tudi dovolj stanovanj, s stanovanjskim zakonom pa se štiti samo dosedanje najemnike, brezstanovalci pa ne bodo prišli nikoli do stanovanj. Popolnoma napačno se je na zborovanju trdilo, da je v Ljubljani še sedaj nad 1200 družin brez stanovanj, kar je popolnoma izmišljeno in bi bila dolžnost poklicanih, da se natančno ugotovi pravo število onih ljubljanskih družin, ki še do sedaj niso dobile stanovanja ali pa morajo stanovanje zapustiti vsled postavne odpovedi. Prepričani smo, da to število ne bo zneslo niti 300 družin, ki nujno rabijo stanovanje. Seveda če se bodo stranke brez vzroka v Ljubljano naseljevale in se bodo oddajale stanovanja tudi osebam, ki niso v Ljubljano pristojne in nimajo tu nobenega poklica, potem stanovanjske misli ne bo nikoli konec. Izjavljamo, da ne bomo dopustili nobene obremenitve hišne posesti, dokler se ne izvede prava statistika in ugotovi, koliko pravih Ljubljančanov še nima stanovanj, za druge pa se mi ne bomo brigali.

V imenu društva hišnih posestnikov v Ljubljani je podal izjavo predsednik g. Frelj, da bodo podpirali hišni posestniki akcijo, v kolikor je to v njih moči, nikakor pa se ne morejo strinjati s tem, da bi se vpeljal za zidanje hiš kak prisilendavek. V prvi vrsti naj se pridobi zasebnike, da zidajo, kar se bo najbolj podpiralo s tem, da izposlujejo obširno davčno prostost, ki so jo do sedaj v Beogradu odrekli s tem, da nočejo podaljšati dotičnega zakona oziroma uredbe o oprostitvi davkov za nove zgradbe. Nastopil je proti trditvi, da bo 1. novembra 1927. 2000 družin brez stanovanja na cesti in poudarjal, da bo število teh ne bo niti 200. Vse drugo se trdi samo iz demagogije v svrhu podaljšanja stanovanjskega zakona. Odločno za hišne posestnike je govoril g. inž. Milan Šuklje, glavni tajnik zveze industrijecev. Dokazoval je stvarno, koliko krivice so prestali do sedaj hišni posestniki in da je v prvi vrsti potreba, da pridejo ti do svojih pravic in dohodkov, kar bo največ pomagano stanovanjski bedi, ker drugače bodo še te hiše razpadle.

Nastopili so zastopniki posameznih korporacij, ki so predlagali vsemogoče načine, kateri se pa končno nobeden ne bo izvršil. Velika večina govornikov je odklanjala vsako vpeljavo kakih novih davkov za zidanje hiš in ravno tako se ne bo mogel uveljaviti predlog, da bi mestna občina hišnim posestnikom dala občinske obligacije, iz gotovine katerih bi mestna občina zidala nove hiše. Mestna občina ljubljanska ima že za enkrat dovolj hiš in bo morala gradbeno akcijo opustiti, drugače pride do prevelike obremenitve davko-plačevalcev in previsoke zadolžitve mestne občine. G. Kristan je končno podal potek razprave, ki je trajala 4 ure, stavil resolucije, v katerih se naravno ni glasovalo ter zahteval,

da naj se jednostavno diktira vsem Ljubljančanom vpeljavo novega davka ali izdajanje obligacij za zidanje hiš, čemur pa se bomo hišni posestniki ubranili.

Razno.

Sestanek hišnih posestnikov ljubljanskih in okoliških se vrši v soboto 4. dec. ob 8. zvečer na verandi hotela Union, na katerem se bode razpravljalo o novem stanovanjskem zakonu in drugih važnih stanovanjskih zadevah. Hišni posestniki in posestnice se vabijo, da se v velikem številu udeležijo tega sestanka, na katerem bomo sklepali tudi o postopanju v prihodnjem letu na podlagi novega stanovanjskega zakona.

Shod hišnih posestnikov za Ptuj in okolico se bode vršil v torek 7. decembra ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih gospoda Zupančiča. Na shodu bo poročal zvezni predsednik g. I. Frelj o novem stanovanjskem zakonu, davčni reformi in drugih stanovanjskih zadevah. Da se tudi v tem mestu zopet poživijo prepotrebno društvo hišnih posestnikov, se hišni posestniki iz Ptuja in okolice vabijo, da se vsi v lastnem interesu udeležijo tega važnega shoda.

Hišni posestniki, kateri imajo v svojih hišah najemnike, ki imajo v istem bivališču lastne hiše ali pa hiše na ime svoje žene ali svojih otrok, se pozivljajo, da v smislu člena 4. zakona o dopolnitvah stan. zakona, da do dne 1. decembra 1926 naznanijo stan. sodišču prve stopnje dotične najemnike — hišne posestnike. Enako naznani morajo napraviti tudi dotični najemniki sami. Vlogo je kolekovati kolekom za 5 Din. Če tega ne store, se kaznujejo in sicer posestniki z 10.000 Din, najemniki pa z 5000 Din.

Trboveljski premog, drva, koks, angleški premog, šlezijske brikete dobavlja

„ILIRIJA“, LJUBLJANA

Kralja Petra trg 8

Telefon 220

Plačilo tudi na obroke.

Vodovodni instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dunajska cesta (v lastni palači)

Ustanovljena 1900

Delniška glavnica in rezervni zakladi okrog Din 60.000.000.

Čekovni rač. št. 10.509. — Brzjav. naslov: Banka Ljubljana. — Telef. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, ter agencija Logatec.